

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๕/๒๕๔๒

วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๒

เรื่อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก สิ้นสุดลงหรือไม่

ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๕๕ คน ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา ได้อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๖ เข้าชื่อเสนอคำร้องต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อขอให้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก สิ้นสุดลง ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ (๓) หรือไม่ โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนดังกล่าวเห็นว่า นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ขาดคุณสมบัติในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะนายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก ครั้งที่ ๑ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ครั้งที่ ๒ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยยื่นหลักฐานการสมัครรับเลือกตั้งระบุว่าจบปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยศรีปทุม เพราะมีบิดาเป็นคนต่างด้าว ต่อมานายสุทิน ใจจิต ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก พรรคกิจสังคมได้ทำหนังสือขอคัดค้านคุณสมบัติของ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายก โดยระบุว่าความสำเร็จปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยศรีปทุมของ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ น่าจะถือได้ว่าเป็นโมฆะ เนื่องจาก นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ได้นำเอาวุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ สช^๑ ๐๑๒๔๓๐ จากโรงเรียนเทคนิคมรดานูเคราะห์บริหารธุรกิจซึ่งได้เลิกกิจการแล้ว นำมาเทียบโอนหน่วยกิตและเรียนต่อในมหาวิทยาลัยศรีปทุม จนสำเร็จการศึกษานิติศาสตรบัณฑิต และมีผู้ร้องเรียนคัดค้านขอให้มีการตรวจสอบวุฒิการศึกษาของ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน องค์การค้ำของคุรุสภา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งผลการตรวจสอบของหน่วยงานดังกล่าว มีดังนี้

๑. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้มีหนังสือที่ สช ๑๐๐๑/๕๐ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๓๙ แจ้งถึงรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ว่าโรงเรียนเทคนิคมรดานูเคราะห์บริหารธุรกิจ ได้ขอเลิกกิจการไปแล้วเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๗ และได้ส่งหลักฐานต่างๆ

มาเก็บไว้ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ซึ่งจากการตรวจสอบแล้วไม่ปรากฏชื่อ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ในหลักฐานของโรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ ทั้งปีการศึกษา ๒๕๓๓ และปีการศึกษา ๒๕๓๔

๒. องค์การค้าของคุรุสภา ซึ่งเป็นหน่วยงานในการจัดทำระเบียบแสดงผลการเรียน (ใบ รบ. ๑) ให้กระทรวงศึกษาธิการ ได้ชี้แจงเป็นหนังสือที่ ๐๐๑๐/๖๐๓ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๓๕ ว่า องค์การค้าของคุรุสภาได้ตรวจสอบการจัดขายใบ รบ. ๑ ปวท. เลขที่ สช^๑ ๐๑๒๔๓๐ ชุดที่ ๑๕๕๔ ซึ่งเป็นชุดเดียวกับ ใบ รบ. ๑ ปวท. ที่นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ได้นำไปสมัครเรียนต่อที่มหาวิทยาลัย ศรีปทุม แล้วพบว่า ใบ รบ. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ ได้ขายให้กับโรงเรียนเกษมโปลีเทคนิค ตามหนังสือขอซื้อ จาก สช. ที่ ศช ๑๐๐๓/๑๔ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๓๓ ไม่ได้ขายให้กับโรงเรียนเทคนิค มรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ

๓. กระทรวงศึกษาธิการได้แจ้งผลการตรวจสอบใบระเบียบแสดงผลการศึกษาของ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ต่อปลัดกระทรวงมหาวิทยาลัย โดยระบุว่ากระทรวงศึกษาธิการมีความเห็นว่า ใบ รบ. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ สช^๑ ๐๑๒๔๓๐ ที่นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ นำไปสมัครขอเรียนต่อ ที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมเป็นเอกสารปลอม

การที่นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ นำหลักฐานปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ไปสมัคร รับเลือกตั้ง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งมีความจำเป็นเนื่องจากเป็นบุตรที่มีบิดาเป็นคนต่างด้าวเพราะตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ประกาศใช้อยู่ในขณะนั้น ได้กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑๑ (๑) ประกอบกับพระราช บัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๕ และ ๒๖ จึงพิจารณาได้ว่า นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ไม่มีคุณสมบัติครบถ้วน เพราะ วุฒิการศึกษาที่นำมาสมัครรับเลือกตั้งถือว่าน่าจะไม่ชอบ

ต่อมาในการเลือกตั้ง ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ได้นำหลักฐานเดิม คือ ปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ไปลงสมัครรับเลือกตั้งอีกครั้ง จึงน่าจะพิจารณาได้ว่า การลงสมัคร รับเลือกตั้ง ครั้งที่ ๒ ก็ไม่น่าจะทำได้อีกเพราะจะผิดรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๓๔ มาตรา ๑๑๑ (๑) เหมือนการเลือกตั้งครั้งที่ ๑

เมื่อพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญ ฉบับใหม่ที่ใช้อยู่ปัจจุบัน มาตรา ๑๐๓ (๓) ประกอบกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๖ แล้วเห็นว่า นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ทำผิดรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ด้วย

เพราะนายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ไม่มีคุณสมบัติครบถ้วนเพราะไม่จบปริญญาตรี แต่จะนำข้อยกเว้นของมาตรา ๑๐๗ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาใช้ก็ไม่น่าจะทำได้นี้ เนื่องจากการอ้างสิทธิการเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะทำได้เพราะการที่ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก็เนื่องจากการนำวุฒิการศึกษาที่เป็นโมฆะมาเป็นหลักฐานในการสมัครรับเลือกตั้ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนดังกล่าว จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาและวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายกสิ้นสุดลงหรือไม่

นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ผู้ถูกร้องยื่นคำคัดค้านปฏิเสธข้อกล่าวหาของผู้ร้อง ดังนี้

ข้อ ๑ เมื่อพิจารณาคำร้องดังกล่าวแล้ว แสดงให้เห็นว่าผู้ร้อง กับพวก ไม่มีอำนาจยื่นคำร้องดังกล่าว เนื่องจากเป็นการยื่นคำร้องตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๙๖ และมาตรา ๑๐๗ (๓) ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงบทเฉพาะกาลตามรัฐธรรมนูญในมาตรา ๓๑๕ ได้บัญญัติไว้ว่า “นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ให้สภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๕ ทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนี้ จนถึงวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา ๓๒๔ และให้วุฒิสภามาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๕ ทำหน้าที่วุฒิสภามาตามรัฐธรรมนูญนี้ จนถึงวันที่ครบ ๔ ปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา ตามวรรค ๕ (๑) หรือวันเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ตามวรรค ๕ (๒) แล้วแต่กรณี

ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้อยู่ต่อไปจนครบอายุของสภาผู้แทนราษฎรหรือเมื่อมีการยุบสภา หรือเมื่อสมาชิกภาพสิ้นสุดลงตามมาตรา ๓๒๓ แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลง ไม่ว่าจะด้วยเหตุใดๆ ให้สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่าที่มีอยู่

ให้สมาชิกวุฒิสภาซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าสมาชิกภาพของวุฒิสภาจะสิ้นสุดลง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๕ หรือสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาลิ้นสุดลงตามมาตรา ๓๒๓ แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใดๆ ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่

มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐๗ (๓) มาตรา ๑๑๘ (๗) มาตรา ๑๒๑ มาตรา ๑๒๕ (๒) และ (๓) มาตรา ๑๒๖ (๒) และ (๓) มาตรา ๑๒๗ มาตรา ๑๓๐ และมาตรา ๑๓๔ มาใช้บังคับกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรค ๒ และสมาชิกวุฒิสภาตามวรรค ๓”

จะเห็นได้ว่า ในบทเฉพาะกาลได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งว่า นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้อยู่ต่อไป และได้กำหนดให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดไว้ ๓ กรณีคือ

๑. ครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร
๒. เมื่อมีการยุบสภา
๓. สภาผู้แทนราษฎรไม่สามารถพิจารณา และให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน ตามมาตรา ๓๒๓

ดังนั้น บทบัญญัติที่ผู้ร้องอ้างอิงในการยื่นคำร้อง มิได้อยู่ภายใต้เงื่อนไขทั้งสามประการดังกล่าว นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้นในวรรคที่ ๔ ยิ่งแสดงให้เห็นได้ชัดอีกว่า ตามบทบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งว่า มิให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๐๗ (๓) มาใช้บังคับกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรค ๒ และเมื่อพิจารณาถึงมาตรา ๑๑๘ (๗) จะเห็นได้ว่าหากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับการแต่งตั้งให้เป็นนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี สมาชิกภาพย่อมสิ้นสุดลงทันที และในบทเฉพาะกาลมิให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๑๘ (๗) มาใช้เช่นกัน

ข้อกล่าวอ้างของผู้ร้องที่ได้อ้างอิงบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๐๗ (๓) มากล่าวหาผู้ถูกร้องนั้น จึงไม่อาจรับฟังได้ ผู้ร้องกับพวกจึงไม่มีอำนาจยื่นคำร้องต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร และ/หรือศาลรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๒ ผู้ถูกร้องสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ และทางโรงเรียนได้ออกหลักฐานทางทะเบียน รบ. ๑ ปวท. ให้ หลังจากนั้นผู้ถูกร้องนำหลักฐานการศึกษาดังกล่าวไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม คณะนิติศาสตร์ และสำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรี เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ผู้ถูกร้องได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๘

ต่อมาผู้ถูกร้องได้ลงสมัครรับเลือกตั้งในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ อีก ซึ่งการสมัครรับเลือกตั้งทั้งสองครั้งผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายกได้ทำการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ถูกร้องแล้วและประกาศว่าเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ หลังจากที่ได้รับเลือกตั้ง จำสิบเอก วีระพงษ์ เขมะเพ็ชร ได้ร้องทุกข์ดำเนินคดีกับผู้ถูกร้อง ที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองนครนายก โดยกล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องได้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัคร และใช้เอกสารปลอม ซึ่งกรมตำรวจในขณะนั้น ได้แต่งตั้งพนักงานสอบสวนให้ดำเนินการสืบสวน ในชั้นสอบสวน พนักงานสอบสวนได้สอบสวน นายพงษ์เกียรติ แมลงภู พยานซึ่งเป็นนักศึกษา ในสถานศึกษาและในปีการศึกษาเดียวกับผู้ถูกร้อง ซึ่งพยานดังกล่าวได้ยืนยันว่า ผู้ถูกร้องเคยเรียนที่โรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์ บริหารธุรกิจ และเห็นขั้บรอยที่หอเบนซ์มาเรียนหนังสือ นอกจากนั้นยังมี นายธีรยุทธ อัสวเจษฎากุล พยาน ซึ่งเป็นนักศึกษาในสถานศึกษาเดียวกันแต่เป็นรุ่นน้อง ๑ ปี เคยเห็นผู้ถูกร้องขั้บรอยนต์เบนซ์มาเรียน จึงมีโอกาสพูดคุยกันหลายครั้ง อีกทั้งยังมี ร้อยเอกหญิง อนูรี อริยะวงษ์ พยาน ซึ่งรับราชการทหารประจำแผนกกรมสารบรรณทหารบก ยืนยันว่า ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๖-๒๕๓๖ พยานพักอาศัยอยู่กับ นางยุพิน หลักสุวรรณ เจ้าของโรงเรียนและอยู่ในบริเวณเดียวกันกับโรงเรียน พยานได้รู้จักกับผู้ถูกร้อง และเห็นมาเรียนโดยนำรถเบนซ์มาจอดที่หน้าบ้านพักเป็นประจำ และได้พูดคุยกันหลายครั้ง

จากข้อเท็จจริงดังกล่าว ย่อมแสดงให้เห็นแล้วว่า ผู้ถูกร้องได้เรียนที่โรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจจริง

นอกจากนี้ ปรากฏว่า จำสิบเอก วีระพงษ์ เขมะเพ็ชร กับนายสุทิน ใจจิต ร่วมกันร้องคัดค้านการเลือกตั้งที่ผู้ถูกร้องได้รับการเลือกตั้ง ที่ศาลจังหวัดนครนายก โดยต่อมาศาลจังหวัดนครนายกได้ส่งประเด็นไปสืบ นายอนุสรณ์ ไทยเดชา ผู้อำนวยการกองสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ตามหมายเลขคดีดำ ที่ ป. ๑๒๗/๒๕๔๐ โดย นายอนุสรณ์ ไทยเดชา ได้เบิกความต่อศาลว่า “ในกรณีคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ตรวจสอบไม่พบว่าระเบียบแสดงผลการเรียนที่ส่งมามีชื่อของบุคคลที่ให้ทำการตรวจสอบหรือไม่ ทางสำนักงานจะแจ้งเพียงว่า ตรวจสอบไม่พบชื่อบุคคลดังกล่าว แต่ไม่สามารถยืนยันได้บุคคลนั้นจะจบการศึกษาจากโรงเรียนที่ให้ทำการตรวจสอบหรือไม่ ผู้ที่จะยืนยันได้ว่า นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ จะจบการศึกษาจากโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจหรือไม่ คือ อาจารย์ใหญ่หรือนายทะเบียน” และในชั้นสอบสวน นางยุพิน หลักสุวรรณ ภรรยาและผู้จัดการมรดกของ นายเสริม หลักสุวรรณ ได้มาให้การยืนยันว่าผู้ถูกร้อง เรียนและจบโรงเรียนดังกล่าว โดย นายประยงค์ หลักสุวรรณ ได้ให้การยืนยันว่า นายประยงค์ หลักสุวรรณ ได้ลงลายมือชื่อในเอกสาร รบ. ๑ ปวท. และนางยุพิน หลักสุวรรณ ได้ยืนยันว่า นายเสริม หลักสุวรรณ เป็นผู้ลงลายมือชื่อ

จากข้อเท็จจริงดังกล่าว ย่อมรับฟังได้โดยปราศจากข้อสงสัยว่า ผู้ถูกร้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ และเอกสารใบระเบียบผลการเรียนเป็นเอกสารที่โรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจออกให้มิได้เป็นเอกสารปลอมตามข้อกล่าวหาแต่ประการใด

ข้อ ๓ ส่วนที่มาของเอกสาร รบ. ๑ ปวท. ก่อนที่โรงเรียนจะนำมาออกหลักฐานแก่ผู้ถูกร้องนั้น จะมีที่มาอย่างไร หรือทางโรงเรียนจะมีทะเบียนประวัติของผู้ถูกร้องอย่างไร ไม่ใช่หน้าที่ของผู้ถูกร้อง เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องเป็นผู้ดำเนินการ และเนื่องจากผู้ถูกร้อง ได้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจจริง ในชั้นสอบสวน พนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการจึงมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ถูกร้อง กับพวก

ข้อ ๔ ผู้ถูกร้อง ได้นำปริญญาตรีดังกล่าวไปสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ และปี พ.ศ. ๒๕๓๙ และได้รับการเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก ทั้งสองครั้ง โดยชอบ นอกจากนี้ในปัจจุบันปริญญาบัตรของผู้ถูกร้อง ก็ยังเป็นปริญญาบัตรที่ถูกต้องดังปรากฏตามหนังสือรับรองของมหาวิทยาลัยศรีปทุม

สำหรับการสมัครรับเลือกตั้งการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๓๙ นั้น ได้มีผู้คัดค้านคุณสมบัติเช่นเดียวกับคดีนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายกได้มีหนังสือถึงกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขอให้ตรวจสอบคุณสมบัติวุฒิทางการศึกษาของผู้ถูกร้อง อธิบดีกรมวิชาการในนามของกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๓๙ แจ้งการตรวจสอบมาว่า

๑. จากการตรวจสอบหลักฐานต่างๆ ที่โรงเรียนส่งมาเก็บไว้ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนไม่ปรากฏชื่อผู้ถูกร้อง

๒. จากการตรวจสอบขององค์การค้ำของคุรุสภาพบว่า รบ. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ไม่ตรงกับฉบับของผู้ถูกร้อง ซึ่งองค์การค้ำของคุรุสภา ได้จำหน่ายให้แก่โรงเรียนเกษมโปลีเทคนิค เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๓๓

สรุป จากข้อเท็จจริงดังกล่าว หากจะวินิจฉัยว่าเอกสาร รบ. ๑ ปวท. ของผู้ถูกร้อง เป็นการออกหลักฐานถูกต้องหรือไม่ จังหวัดจะต้องส่ง รบ. ๑ ฉบับตัวจริง ประกอบการพิจารณาด้วย

แต่ต่อมา ในวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๓๙ และในวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๑ กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีซึ่งเป็นสมาชิกพรรคชาติไทย ซึ่งเป็นพรรคเดียวกับผู้ร้อง กระทรวงศึกษาธิการกลับมีหนังสือออกมาว่า เอกสารใบรบ. ๑ ปวท. ของผู้ถูกร้อง นั้นน่าเชื่อว่าปลอม โดยมีเจตนาที่จะมุ่งทำลายผู้ถูกร้องทางการเมือง และตัดสิทธิมิให้ลงสมัครรับเลือกตั้งในสมัยหน้า ซึ่งจะเป็นคู่แข่งกับผู้ร้อง ในเขตเลือกตั้งเดียวกัน

อาศัยข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายดังกล่าวข้างต้น ขอศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาคำร้องของผู้ร้อง กับพวก

ระหว่างการพิจารณา ผู้ถูกร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อกฎหมายเบื้องต้น โดยผู้ถูกร้องเห็นว่า หากศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมาย ย่อมจะทำให้คดีเสร็จไปทั้งเรื่อง ผู้ถูกร้องจึงมีความประสงค์ ขอศาลได้วินิจฉัยในปัญหาข้อกฎหมายก่อน รวม ๒ ข้อ คือ

ข้อ ๑ ผู้ร้องได้ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในประเด็นข้อกฎหมายว่า

“ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสมาชิกภาพของ นายชาญชัย อิสระเสนารักษ์ สิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๑๘ (๔) มาตรา ๑๐๗ (๓) และบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๑๕ วรรคสองและวรรคสี่ พร้อมทั้งต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่”

ผู้ถูกร้องเห็นว่า เมื่อพิจารณาคำร้องดังกล่าวแล้ว ย่อมแสดงให้เห็นว่า นายสิทธิชัย กิตติชนเสวร ผู้ร้อง กับพวก ไม่มีอำนาจยื่นคำร้องดังกล่าว

ข้อ ๒ หลังจากการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๕ นายสุทิน ใจจิต กับพวก ได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลจังหวัดนครนายกพิจารณาวุฒิทางการศึกษาของผู้ถูกร้อง และเป็นมูลความแห่งคดีเช่นเดียวกับคดีนี้ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๓๕ ตามคดีหมายเลขดำที่ ๖๕๒/๒๕๓๕ ซึ่งคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลยุติธรรม ผู้ถูกร้องเห็นว่า การที่ นายสิทธิชัย กิตติชนเสวร ผู้ร้องกับพวก ได้มายื่นคำร้องกล่าวหาผู้ถูกร้องในมูลความคดีเดียวกันกับคดีที่ศาลจังหวัดนครนายกดังกล่าว เป็นการฟ้องซ้อน ทำให้ผู้ถูกร้องเสียเปรียบในการต่อสู้คดีและถูกดำเนินคดีในมูลคดีเดียวกันถึงสองศาล และการกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้ถูกร้องเป็นอย่างยิ่ง

ผู้ถูกร้องเห็นว่า มูลเหตุคดีนี้ ได้มีการพิจารณาในศาลจังหวัดนครนายกก่อนคดีนี้ ควรให้ศาลยุติธรรม คือ ศาลจังหวัดนครนายกเป็นผู้พิจารณารับฟังข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย เพื่อให้ศาลฎีกาพิจารณาวินิจฉัยต่อไป ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเคารพศาลสถิตยุติธรรมที่พิจารณาคดีนี้ และเพื่อรักษาความสมดุลในกระบวนการยุติธรรมและความเป็นธรรม เพื่อประโยชน์ และความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อศาลรัฐธรรมนูญต่อไป

อาศัยข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายดังกล่าว ขอศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาวินิจฉัยในปัญหาข้อกฎหมาย ดังกล่าวข้างต้น

คำร้องของผู้ถูกร้องที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อกฎหมายเบื้องต้น ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งว่าจะพิจารณาสั่งพร้อมกับคำวินิจฉัย และคำร้องดังกล่าวในข้อ ๑ นั้นตรงกับข้อต่อสู้ของผู้ถูกร้องข้อ ๑ เช่นเดียวกัน

ทางพิจารณา นายสิทธิชัย กิตติธเนศวร ผู้ร้องเบิกความว่าวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีของผู้ถูกร้องที่อ้างว่าจบจากมหาวิทยาลัยศรีปทุมนั้น เป็นโมฆะเพราะผู้ถูกร้องได้นำวุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ สช^๑ ๐๑๒๔๓๐ จากโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ ซึ่งได้เลิกกิจการไปแล้วมาเทียบโอนหน่วยกิตและเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม นั้น องค์การค้ำของครุสภาซึ่งมีหน้าที่ขายใบ รบ. ๑ ให้กับโรงเรียนเอกชนต่างๆ ได้ขายใบ รบ. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ คือชุดเดียวกับที่ผู้ถูกร้องนำไปเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม ให้แก่โรงเรียนเกษมโปลีเทคนิค มิได้ขายให้โรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจแต่อย่างใด และใบ รบ. ๑ ชุดที่ ๑๕๕๔ ซึ่งมีอยู่ ๕๐ ใบ ก็ไม่มีใบเลขที่ สช^๑ ๐๑๒๔๓๐ และจากการตรวจสอบหลักฐานต่างๆ ของโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจแล้วไม่ปรากฏชื่อผู้ถูกร้อง เรียนหรือจบการศึกษาทั้งปีการศึกษา ๒๕๓๓ และ ๒๕๓๔ นอกจากนั้นตามที่ใบ รบ. ๑ ที่ผู้ถูกร้องนำไปสมัครเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมนั้นระบุว่าผู้ถูกร้องจบมัธยมศึกษาตอนปลายจาก “กศน. ประเภทบุคคลภายนอกจังหวัดกรุงเทพมหานคร” ซึ่งปรากฏว่าไม่เคยมีชื่อสถานศึกษาดังกล่าวเลย ดังนั้นผู้ถูกร้องจึงไม่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายแต่อย่างใด คงจบเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ จากโรงเรียนวัดวังกระโจม (ศรีประชาชนนคร) อำเภอเมือง จังหวัดนครนายกเท่านั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ผู้ถูกร้องจบที่โรงเรียนดรุณาราชบุรีและมาต่อที่โรงเรียนวัดวังกระโจม (ศรีประชาชนนคร) จนจบประถมศึกษาปีที่ ๗ ดังนั้นการที่ผู้ถูกร้องนำใบปริญญาบัตรชั้นปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่งเป็นโมฆะเพราะได้มาโดยมิชอบไปสมัครรับเลือกตั้งในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ และปี พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายเลือกตั้งปี พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๖

นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ผู้ถูกร้องเบิกความว่า ผู้ถูกร้องจบประถมศึกษาที่โรงเรียนดรุณาราชบุรีและมาเรียนต่อที่โรงเรียนวัดวังกระโจม และในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ จึงเรียนต่อที่โรงเรียนนาครส่ำสงเคราะห์ ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำจังหวัดนครนายกในชั้น ม. ๑ อยู่ ๑ ปี จึงออกมาช่วยบิดาทำธุรกิจ เพราะเป็นบุตรคนโต และในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ได้เข้าเรียนโรงเรียนผู้ใหญ่วิจิตรการนิมิตรซึ่งเป็นโรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่ หลังจากนั้นปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๑ ผู้ถูกร้องได้เรียนแบบการศึกษาสำหรับบุคคลภายนอก เรียนภาคค่ำดูหนังสือเองแล้วมาสอบจนจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้ถูกร้องซึ่งไปเรียนต่อในสายวิชาชีพที่โรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจภาคค่ำ จนจบ ปวท. และนำวุฒิการศึกษา ปวท. ไปเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม จนจบปริญญาตรีเป็นนิติศาสตรบัณฑิต ในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ และ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ถูกร้องได้ใช้วุฒิปริญญาตรีดังกล่าวสมัครรับเลือกตั้งที่จังหวัดนครนายก เพราะผู้ถูกร้องเป็นบุตรของคนต่างด้าว และผู้ถูกร้องได้รับ

เลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายกทั้งสองครั้ง และเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจนถึงปัจจุบัน ปัญหาว่าวุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ของผู้ถูกร้องจะเป็นเอกสารปลอมหรือไม่ ผู้ที่จะชี้ได้ก็คืออาจารย์ใหญ่และนายทะเบียนของโรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ เท่านั้น ซึ่งในชั้นสอบสวน นางยุพิน หลักสุวรรณ ภรรยาและผู้จัดการมรดกของ นายเสริม หลักสุวรรณ (อดีตอาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ) ยืนยันกับพนักงานสอบสวนว่าผู้ถูกร้องสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนดังกล่าว นอกจากนั้น เมื่อผู้ถูกร้องได้นำวุฒิการศึกษาดังกล่าวไปสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับชั้นปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม จากการตรวจสอบของมหาวิทยาลัย ก็เห็นว่าวุฒิการศึกษาของผู้ถูกร้องไม่มีปัญหาเรื่องความไม่ถูกต้อง

ศาลรัฐธรรมนูญมีหนังสือแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งผู้แทนมาชี้แจงให้รายละเอียด ซึ่งมีผู้แทนของกระทรวงศึกษาธิการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม และองค์การค้ำของคณิสสรสภาวิชาชีพตั้งต่อไปนี้

นายวิรัตน์ วิเศษสุวรรณ ผู้อำนวยการกองทะเบียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เบิกความว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) เป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลโรงเรียนเอกชนในกรณีที่โรงเรียนเลิกกิจการ ทางโรงเรียนจะต้องส่งเอกสารหลักฐานการศึกษา ระเบียบ เอกสารการเรียน เอกสารของนักเรียนทั้งหมดตั้งแต่เริ่มดำเนินการให้กับสำนักงาน ฯ เพื่อจัดเก็บดูแลต่อไป คือทำหน้าที่เหมือนนายทะเบียน โรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจจัดตั้งเมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๖ และเลิกกิจการเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๗ เนื่องจากประสบกับปัญหานักเรียนน้อยกิจการขาดทุนและจากหลักฐานที่โรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจส่งให้สำนักงาน ฯ เมื่อโรงเรียนเลิกกิจการ ไม่ปรากฏชื่อผู้ถูกร้องในทะเบียนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งปีการศึกษา ๒๕๓๓ และปีการศึกษา ๒๕๓๔ การจะตรวจสอบว่าผู้ถูกร้องเคยเรียนอยู่ในโรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจหรือไม่จะต้องตรวจสอบจากหลักฐาน ๔ อย่าง คือ ทะเบียนนักเรียน รายชื่อผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร สำหรับผู้ถูกร้อง คือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ระเบียบแสดงผลการเรียน รบ. ๑ ปวท. ทะเบียนประกาศนียบัตรหลักสูตร ปวท. จากการตรวจสอบไม่มีชื่อผู้ถูกร้องในหลักฐานทั้ง ๔ อย่าง

นายสุตใจ จิระสมประเสริฐ นิติกร ๗ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เบิกความว่า หากใบ รบ. ๑ ปวท. ซึ่งเป็นเอกสารแสดงวุฒิการศึกษาไม่ได้เป็นเอกสารที่ชื่อไปจากองค์การค้ำของคณิสสรสภาแล้ว ก็ไม่ใช่เอกสารถูกต้องของทางราชการ

นายวิชัย ไพบงศ์ นักวิชาการศึกษา ๗ กองทะเบียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เบิกความว่า กรณีของผู้ถูกร้อง ได้มีการตรวจสอบหลักฐานการศึกษาก่อนที่พยานจะมารับตำแหน่ง

ผลของการตรวจสอบ ปรากฏว่าไม่มีชื่อผู้ถูกร้องอยู่ในโรงเรียนเทคนิคมรดานูเคราะห์บริหารธุรกิจ และหากตรวจสอบใหม่ผลก็จะเหมือนเดิม เพราะเอกสารต่างๆ ได้ถ่ายไว้เป็นไมโครฟิล์ม

นายสมชัย ไหลสุพรรณวงษ์ นิตกร ๘ กองนิติการ กรมวิชาการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เบิกความว่ากรมวิชาการมีหน้าที่ในการตรวจสอบผู้จบการศึกษาในประเทศไทยทุกระดับชั้น เมื่อมีการจบการศึกษาทางโรงเรียนจะส่งหลักฐานการจบการศึกษามาเก็บไว้ที่กรมวิชาการด้วย จากการตรวจสอบไม่ปรากฏชื่อผู้ถูกร้องในหลักฐานการจบการศึกษาของโรงเรียนเทคนิคมรดานูเคราะห์บริหารธุรกิจ ทั้งปีการศึกษา ๒๕๓๓ และ ๒๕๓๔

นางอุบลรัตน์ เจาะจิตต์ ผู้อำนวยการสำนักทะเบียน มหาวิทยาลัยศรีปทุม เบิกความว่า เมื่อผู้ถูกร้อง นำวุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) จากโรงเรียนเทคนิคมรดานูเคราะห์บริหารธุรกิจ มาสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีที่คณะนิติศาสตร์ของมหาวิทยาลัย ได้ตรวจสอบความถูกต้องของวุฒิการศึกษาของผู้ถูกร้อง โดยการมีหนังสือแจ้งไปยังโรงเรียนเทคนิคมรดานูเคราะห์บริหารธุรกิจ โรงเรียนเทคนิคมรดานูเคราะห์บริหารธุรกิจได้ยืนยันเป็นหนังสือว่าวุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ของผู้ถูกร้อง เป็นเอกสารที่ถูกต้อง

นางศรีอุไร กาญจนวณิชย์ หัวหน้าแผนกแบบเรียนและแบบพิมพ์ขององค์การค้ำของคุรุสภา เบิกความว่า องค์การค้ำของคุรุสภามีหน้าที่รับผิดชอบในการผลิตและจำหน่ายใบ รบ. ๑ ให้กับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนทั่วประเทศ และจะจำหน่ายได้ก็ต่อเมื่อมีใบสั่งซื้อจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเท่านั้น มิได้เปิดจำหน่ายโดยเสรีและเมื่อจะจำหน่ายให้กับโรงเรียนเอกชนใด องค์การค้ำของคุรุสภา จะมีบันทึกว่า ใบ รบ. ๑ ชุดที่ เลขที่ ได้จำหน่ายให้กับโรงเรียนใด กรณีที่ผู้ถูกร้องนำใบ รบ. ๑ ไปเป็นหลักฐานว่าสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเทคนิคมรดานูเคราะห์บริหารธุรกิจ ในความเป็นจริง ใบ รบ. ๑ ดังกล่าวนั้น เป็นชุดที่องค์การค้ำของคุรุสภาได้จำหน่ายให้กับโรงเรียนเกษมโปลีเทคนิค มิได้จำหน่ายให้แก่โรงเรียนเทคนิคมรดานูเคราะห์บริหารธุรกิจ และ รบ. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ ๐๑๒๔๓๐ มิได้ผลิตและจำหน่ายโดยองค์การค้ำของคุรุสภา ทั้งเลขชุดกับเลขที่ก็ไม่สัมพันธ์กัน คือ องค์การค้ำของคุรุสภา พิมพ์ใบ รบ. ๑ เป็นเล่มหรือชุดละ ๕๐ ใบ และใบ รบ. ๑ ที่องค์การค้ำของคุรุสภาจำหน่ายให้แก่โรงเรียนเกษมโปลีเทคนิคเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๓๓ จำนวน ๗ เล่มนั้น คือ ชุดหรือเล่มที่ ๑๕๕๔-๑๕๖๐ เลขที่ ๐๗๗๖๕๑-๐๗๘๐๐๐

นายทวีศักดิ์ วิศิษฐ์ภูางกูร ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ๑ สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน เบิกความว่า ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ประเภทบุคคลภายนอก หรือที่เรียกว่าศูนย์ กทม. ได้เปิดดำเนินการเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้ทำการตรวจสอบแล้วไม่มี

สถานศึกษาชื่อ “กศน. ประเภทบุคคลภายนอกจังหวัดกรุงเทพมหานคร” และในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๒๖-๒๕๓๓ ไม่มีชื่อผู้ถูกร้อง เข้าเรียนในสถานศึกษาประเภทเรียนด้วยตนเองของกรมการศึกษานอกโรงเรียน และไม่ปรากฏชื่อว่าจบการศึกษามัธยมตอนต้นหรือมัธยมตอนปลายประเภทบุคคลภายนอก

นายพิชิต แสงลอย ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน เบิกความว่า กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ตรวจสอบผู้จบหลักสูตรของผู้เรียนประเภทบุคคลภายนอก ตามทะเบียนคุมประกาศนียบัตรที่มีอยู่จำนวน ๑๕ เล่ม คือ ตั้งแต่ปี ๒๕๒๖ ถึง ๒๕๓๓ ไม่มีชื่อของผู้ถูกร้องในเอกสารทั้งหมด

นายสมชัย พูนทอง นักวิชาการ ๗ กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียนมีหน้าที่ดูแลเรื่องการประเมินผลการเรียนและการออกหลักฐานการศึกษา เบิกความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก คือโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา จะใช้ชื่อว่าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกแล้วต่อข้างหลังว่าชื่ออะไร เช่น หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกสวนกุหลาบวิทยาลัย ดังนั้น โรงเรียน “กศน. ประเภทบุคคลภายนอกกรุงเทพมหานคร” จึงไม่มี

นางอารีรัตน์ วัฒนสิน ผู้อำนวยการกองสำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ เบิกความว่า การเรียนหลักสูตร ปวท. (ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค) ปีการศึกษาจะเท่ากับ ปวส. (ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง) คือ จบมัธยมศึกษาตอนปลาย แล้วมาต่อ ปวท. อีก ๒ ปี จะมีสิทธิในการที่จะศึกษาต่อเท่ากับ ปวส.

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ผู้ถูกร้องได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก รวม ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ครั้งที่ ๒ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ และได้รับการเลือกตั้งทั้งสองครั้ง ในปัจจุบันยังเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก ในการลงสมัครรับเลือกตั้งทั้งสองครั้งผู้ถูกร้องยื่นหลักฐานโดยระบุว่าจบปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีปทุม เพราะมีบิดาเป็นคนต่างด้าว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ประกาศใช้อยู่ในขณะนั้น ได้กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑๑ (๑) ว่า “บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าว ต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกด้วย” และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๕ บัญญัติว่า

“บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าวจะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้ด้วย คือ

(๑) เป็นผู้ได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนตามกำหนดเวลาและสอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือตามแผนการศึกษาของชาติหรือได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาอื่นในประเทศตามกำหนดเวลาโดยตลอด ไม่ว่าจะอยู่ในหรือนอกระบบโรงเรียนจนมีความรู้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่าหรือรับรองว่าเทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือตามแผนการศึกษาของชาติ

(๒) ได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาชั้นสูงในประเทศตามหลักสูตรจนเป็นผู้สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่า”

ซึ่งหมายความว่าในขณะใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมีสัญชาติไทยโดยการเกิดแต่มีบิดาเป็นคนต่างด้าวนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

๑. สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือเทียบเท่า

๒. สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

ในการสมัครเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีปทุมนั้น ผู้ถูกร้อง ใช้ใบ รบ. ๑ ของโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ ซึ่งแจ้งว่าผู้ถูกร้อง จบชั้น ปวท. จากโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ เพื่อนำมาเข้าเรียนและเทียบหน่วยกิตที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่งในใบ รบ. ๑ ดังกล่าวแจ้งด้วยว่าก่อนที่จะมาเข้าโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ ผู้ถูกร้องจบมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียน กศน. ประเภทบุคคลภายนอก จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องของผู้ร้องกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวม ๕๕ คน ซึ่งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของผู้ถูกร้อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก สิ้นสุดลงหรือไม่

ผู้ร้องกับพวกร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ผู้ถูกร้องขาดคุณสมบัติในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะวุฒิการศึกษาที่ผู้ถูกร้องนำมาสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งสองครั้งที่อ้างว่าจบปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยศรีปทุมนั้นเป็นโมฆะ เพราะได้มาโดยไม่ชอบและผู้ถูกร้องไม่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงไม่มีสิทธิเรียนชั้นปริญญาตรีได้

ผู้ถูกร้อง ยื่นคำคัดค้านปฏิเสธข้อกล่าวหาเป็น ๓ ข้อ ด้วยกัน คือ

ข้อ ๑ ผู้ร้องกับพวก ไม่มีอำนาจยื่นคำร้องได้ เพราะรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ (๓) ที่กำหนดให้ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น จะต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า เว้นแต่เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งในบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๑๕ ได้บัญญัติไว้ว่านับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่คงเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อไป และจะสิ้นสุดลงเพียง ๓ กรณี เท่านั้นคือ

๑. ครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร

๒. เมื่อมีการยุบสภา

๓. สภาผู้แทนราษฎรไม่สามารถพิจารณา และให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน

แต่คำร้องของผู้ร้องไม่อยู่ในเงื่อนไขตามข้อหนึ่งข้อใดใน ๓ กรณีดังกล่าว ผู้ร้องจึงไม่มีอำนาจที่จะยื่นคำร้องได้

ข้อ ๒ ผู้ถูกร้องสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ ตามใบรบ. ๑ ที่ผู้ถูกร้องนำไปสมัครเรียนที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมจริง

ข้อ ๓ ผู้ถูกร้องถูก นายสุทิน ใจจิต กับพวกยื่นคำร้องขอให้ศาลจังหวัดนครนายก พิจารณาวุฒิการศึกษาของผู้ถูกร้อง ซึ่งเป็นมูลคดีเช่นเดียวกับคดีนี้ ตามคดีหมายเลขดำที่ ๖๕๒/๒๕๓๕ และคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลยุติธรรม ดังนั้น การที่ผู้ร้องได้มายื่นคำร้องกล่าวหาผู้ถูกร้องในมูลคดีเดียวกันอีกที่ศาลรัฐธรรมนูญ จึงเป็นการฟ้องซ้อน ทำให้ผู้ถูกร้องเสียเปรียบในการต่อสู้คดีและไม่เป็นธรรม เพราะถูกดำเนินคดีในมูลคดีเดียวกันถึงสองศาลพร้อมกัน ผู้ถูกร้องเห็นว่าควรให้ศาลยุติธรรม เป็นผู้พิจารณา รับฟังข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย และวินิจฉัยต่อไป เพื่อรักษาความสมดุล ในกระบวนการยุติธรรมและเพื่อความเป็นธรรม

ดังนั้น ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องวินิจฉัยมี ๓ ประเด็น คือ

๑. ผู้ร้องมีอำนาจที่จะยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือไม่

๒. ศาลยุติธรรมหรือศาลรัฐธรรมนูญ ศาลใดจะเป็นผู้วินิจฉัยวุฒิการศึกษาของผู้ถูกร้องว่า สำเร็จการศึกษาในระดับใด

๓. สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก ซึ่งเกิดจากการเลือกตั้งปี พ.ศ. ๒๕๓๘ และ พ.ศ. ๒๕๓๕ สิ้นสุดลงเพราะวุฒิการศึกษาไม่ถูกต้อง หรือไม่

ซึ่งประเด็นในข้อ ๑ และ ข้อ ๒ เป็นข้อกฎหมายที่ผู้ถูกร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในเบื้องต้น ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญจะได้ทำการวินิจฉัยไปพร้อมกัน ทั้ง ๓ ประเด็น

ในประเด็นข้อที่ ๑ ผู้ถูกร้องอ้างว่า การที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ (๓) ซึ่งบัญญัติว่า ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า แต่มาตรา ๓๑๕ ซึ่งเป็นบทเฉพาะกาลบัญญัติว่า นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่คงเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อไป และได้กำหนดให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวสิ้นสุดได้เพียง ๓ กรณีเท่านั้นคือ

๑. ครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร

๒. เมื่อมีการยุบสภา

๓. สภาผู้แทนราษฎรไม่สามารถพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน ตามมาตรา ๓๒๓

แต่ผู้ร้องมีได้อ้างเหตุใดเหตุหนึ่งใน ๓ กรณีนี้ที่ให้ผู้ถูกร้องสิ้นสุดสมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเช่นนี้ศาลรัฐธรรมนูญต้องยกคำร้องเสีย เพราะผู้ร้องไม่มีอำนาจที่จะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้

พิจารณาแล้วเห็นว่า บทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญในมาตราดังกล่าว เป็นเพียงการรับรอง “สถานะ” ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญฉบับเก่า ให้ให้มี “สถานะ” เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันเท่านั้น ก็เนื่องจากว่าคุณสมบัติทางการศึกษาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่รัฐธรรมนูญฉบับเดิมกับรัฐธรรมนูญฉบับใหม่กำหนดเอาไว้มีความลักลั่นกัน กล่าวคือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ ไม่ได้บังคับว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องสำเร็จการศึกษาชั้นใด เว้นแต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีบิดาเป็นคนต่างด้าวต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ขณะที่รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ซึ่งบังคับใช้ในปัจจุบัน ได้กำหนดคุณสมบัติทางการศึกษาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไว้ว่าต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (เว้นแต่เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา) เมื่อคุณสมบัติทางการศึกษาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่รัฐธรรมนูญฉบับเดิมกับรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ได้กำหนดไว้แตกต่างกัน โดยรัฐธรรมนูญฉบับใหม่กำหนดคุณสมบัติทางการศึกษาเอาไว้สูงกว่า เพื่อมิให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการขาดคุณสมบัติในเรื่องคุณสมบัติทางการศึกษาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตาม

รัฐธรรมนูญฉบับเดิม รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันจึงต้องมีบทบัญญัติให้นำคุณสมบัติทางการศึกษาที่ต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมาบังคับใช้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากรัฐธรรมนูญฉบับเดิม ในช่วงบทเฉพาะกาลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๕ วรรคสี่ จากที่กล่าวมา จึงเห็นได้ว่าบทบัญญัติในบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๕ ทั้งวรรคสองและวรรคสี่ หาได้มีความหมายไปถึงว่าเป็นบทบัญญัติที่ตัดอำนาจศาลรัฐธรรมนูญให้วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในกรณีที่ขาดคุณสมบัติเพราะเหตุในเรื่องคุณสมบัติทางการศึกษา ในช่วงที่บทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญยังมีผลใช้บังคับแต่อย่างใดไม่ กล่าวคือ บทเฉพาะกาลตามมาตรา ๓๑๕ ของรัฐธรรมนูญรับรองเฉพาะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น มิได้รับรองไปถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งมาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งไม่ถูกกฎหมายจึงไม่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๕ ผู้ร้องจึงมีอำนาจขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องได้รับเลือกตั้งโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ส่วนประเด็นข้อที่ ๒ เรื่องศาลใดเป็นศาลที่มีอำนาจวินิจฉัยถึงวุฒิการศึกษาของผู้ถูกร้อง เพราะผู้ร้องอ้างว่าผู้ถูกร้องสำเร็จการศึกษาเพียงจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ เท่านั้น ส่วนผู้ถูกร้องอ้างว่าผู้ถูกร้องสำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรี ดังนั้นข้อเท็จจริงจึงยังไม่ยุติว่าผู้ถูกร้องสำเร็จการศึกษาชั้นใดแน่ เช่นนี้ ปัญหาจึงมีว่าองค์กรใด เป็นผู้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องสำเร็จการศึกษาระดับใด

ตามรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัยว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือร่างกฎหมายใดหรือการกระทำใดๆ ขัดหรือแย้งหรือตราขึ้นโดยไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ จะเห็นได้ว่าการกระทำใดๆ ที่จะชอบหรือไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญนั้นจะต้องเป็นการกระทำที่ฟังเป็นยุติแน่นอนแล้วว่ามีกรกระทำดังกล่าวจริง คือเป็นข้อเท็จจริงที่ยุติแล้วว่าอย่างไร ศาลรัฐธรรมนูญจึงจะนำข้อเท็จจริงที่ฟังเป็นยุติแล้วไปปรับกับข้อกฎหมายว่ารัฐธรรมนูญว่าอย่างไร เพราะรัฐธรรมนูญต้องการให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้วินิจฉัยว่าตามมาตราต่างๆ ในรัฐธรรมนูญมีความหมายหรือหลักเกณฑ์ว่าอย่างไร ถ้าคดีที่มาสู่ศาลรัฐธรรมนูญ โดยที่ข้อเท็จจริงยังไม่ยุติ แล้วศาลรัฐธรรมนูญนำมาวินิจฉัยโดยฟังข้อเท็จจริงเอง ผลก็จะเหมือนเช่นศาลยุติธรรม คือจะมีผลฟังได้เป็นคดีๆ ไป เพราะเป็นการฟังข้อเท็จจริงเฉพาะคดี ประเด็นอย่างเดียวกันอาจจะฟังข้อเท็จจริงต่างกันได้ซึ่งจะทำให้การวินิจฉัยข้อกฎหมายมีผลต่างกัน รัฐธรรมนูญมิได้มีเจตนาให้ผลของคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ มีผลเฉพาะคดีหรือมีหลักเกณฑ์เฉพาะคดีแต่มีเจตนาให้เป็นศาลซึ่งวางหลักเกณฑ์มาตรฐานตามรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาของคดีนี้ที่ว่าผู้ถูกร้องมีวุฒิการศึกษาที่จะสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้หรือไม่นั้น รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันมาตรา ๑๔๔ มาตรา ๑๔๕ และมาตรา ๑๔๗ กำหนดให้เป็น

หน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้มีหน้าที่จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจหน้าที่สอบสวนหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาและข้อโต้แย้งต่างๆ ที่เกิดขึ้น ดังนั้น การจะฟังข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกร้องมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ฯ หรือไม่นั้น จึงเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และขณะเลือกตั้ง ฯ ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ และปี พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น ยังอยู่ในระหว่างใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งต้องใช้รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าววินิจฉัยว่าองค์กรใดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาฟังข้อเท็จจริงและวินิจฉัยว่า วุฒิการศึกษาของผู้ถูกร้องมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งได้หรือไม่ ซึ่งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งใช้อยู่ในขณะนั้น มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ และมาตรา ๘๐ บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลยุติธรรม ดังนั้นศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่มีอำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกร้องสำเร็จการศึกษาชั้นใด อันเป็นเหตุให้ขาดคุณสมบัติการสมัครรับเลือกตั้ง ฯ หรือไม่

แต่ความเห็นของข้าพเจ้าในประเด็นข้อ ๒ นี้เป็นเสียงข้างน้อย โดยเสียงข้างมากเห็นว่าศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจวินิจฉัยในประเด็นนี้ได้

ข้าพเจ้าจึงจะวินิจฉัยในประเด็นที่ ๓ ต่อไปดังนี้

ประเด็นที่ ๓ มีว่าผู้ถูกร้องจบ ปวท. จากโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ หรือไม่ ผู้ร้องนำสืบว่า ปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีปทุมของ นายชาญชัย อิศระเสนารักษ์ ผู้ถูกร้องเป็นโมฆะ เพราะผู้ถูกร้องจบเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ ไม่เคยเรียนในโรงเรียน กศน. ประเภทบุคคลภายนอก จังหวัดกรุงเทพมหานคร และไม่เคยจบจากโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ และ รบ. ๑ ของโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ ๐๑๒๔๓๐ ที่แสดงว่าผู้ถูกร้อง จบชั้น ปวท. ซึ่งผู้ถูกร้อง นำมาเป็นหลักฐานในการเข้าเรียนที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม นั้นปลอม

ผู้ถูกร้อง นำสืบว่าเรียนจบ ปวท. จากโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ เมื่อจบแล้วโรงเรียนได้ออกใบ รบ. ๑ ให้คือ ใบ รบ. ๑ ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ ๐๑๒๔๓๐ ซึ่งผู้ถูกร้อง ได้นำใบ รบ. ๑ ดังกล่าวไปสมัครเข้าเรียนที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมและเรียนจนจบปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ และเมื่อผู้ถูกร้องสมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายกทั้งสองครั้งได้ใช้ปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมออกให้ เป็นเอกสารหลักฐานในการสมัครเพราะบิดาเป็นคนต่างด้าว

ข้อเท็จจริงตามที่ผู้ร้องและผู้ถูกร้องนำสืบรับกันว่าผู้ถูกร้องจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ จากโรงเรียนวัดวังกระโจม (ศรีประชาชนคร) ส่วนที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า ผู้ถูกร้องจบมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียน กศน. บุคคลภายนอกกรุงเทพมหานคร จบ ปวท. จาก โรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์

บริหารธุรกิจ และจบปริญญาตรีคณะนิติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีปทุมนั้น ผู้ร้องอ้างว่า ปริญญาตรีของผู้ถูกร้องเป็นโมฆะเพราะผู้ถูกร้องไม่จบ ปวท. และไม่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการแรกคือ ผู้ถูกร้องจบ ปวท. และจบมัธยมศึกษาตอนปลายหรือไม่ ในปัญหานี้ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลโรงเรียนเอกชนเบิกความว่า ในกรณีที่โรงเรียนใดเลิกกิจการนั้นจะต้องส่งหลักฐานการศึกษาทั้งหมดตั้งแต่โรงเรียนเริ่มดำเนินการจนปิดกิจการให้กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเพื่อเก็บดูแลรักษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจะทำหน้าที่เหมือนนายทะเบียนของโรงเรียนดังกล่าวต่อไป โรงเรียนที่ปิดกิจการแล้วจะไม่มีอำนาจหน้าที่ในการออกใบรับรองใดๆ ทั้งสิ้น และไม่มีสิทธิที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงเอกสารต่างๆ ที่ส่งมาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนแล้วได้ด้วยตนเอง การที่จะตรวจสอบว่าบุคคลใดจบการศึกษาจากโรงเรียนที่ปิดแล้วเป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โดยจะตรวจสอบจากหลักฐาน ๔ อย่าง คือ ทะเบียนนักเรียน รายชื่อผู้สำเร็จการศึกษา ระเบียนแสดงผลการเรียน (รป. ๑) และทะเบียนประกาศนียบัตร ซึ่งถ้าไม่มีชื่ออยู่ในเอกสารอย่างใดอย่างหนึ่งในหลักฐาน ๔ อย่างนี้ ก็ถือว่าผู้นั้นไม่เคยเรียนและไม่จบจากโรงเรียนดังกล่าว ในกรณีของผู้ถูกร้องซึ่งอ้างว่าจบ ปวท. จากโรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจนั้น โรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจได้เลิกกิจการเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๗ และส่งเอกสารการศึกษาทั้งหมดให้แก่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนแล้ว และจากการตรวจสอบไม่มีชื่อผู้ถูกร้องอยู่ในเอกสารทั้ง ๔ อย่าง

ส่วนใบ รบ. ๑ ปวท. ที่ผู้ถูกร้องนำไปใช้เป็นหลักฐานเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมนั้น ผู้แทนของกระทรวงศึกษาธิการและผู้แทนขององค์การค้ำของคุรุสภายืนยันว่าใบ รบ. ๑ ของโรงเรียนเอกชนทั่วประเทศซึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนนั้น องค์การค้ำของคุรุสภาจะเป็นผู้จัดพิมพ์และจำหน่ายแต่ผู้เดียว และโรงเรียนที่จะขอซื้อใบ รบ. ๑ นี้ได้จะต้องได้รับหนังสืออนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนก่อน แล้วนำหนังสืออนุญาตมาซื้อจากองค์การค้ำของคุรุสภา ใบ รบ. ๑ นี้ ทางองค์การค้ำของคุรุสภาจะพิมพ์เป็นเล่ม เล่มละหรือชุดละ ๕๐ ใบ และจะลงเลขที่เรียงกันไปตามลำดับ และเมื่อจำหน่ายให้กับโรงเรียนใดองค์การค้ำของคุรุสภาก็จะทำบันทึกไว้ว่า ใบ รบ. ๑ ชุดที่ ... เลขที่ ... ได้จำหน่ายให้กับโรงเรียนใด ซึ่ง ใบ รบ. ๑ ปวช. ชุดที่ ๑๕๕๔ องค์การค้ำของคุรุสภาได้จำหน่ายให้แก่โรงเรียนเกษมโปลีเทคนิค ซึ่งชุดที่ ๑๕๕๔ นี้มีใบ รบ. ๑ ปวท. ๕๐ ใบ คือ ตั้งแต่เลขที่ ๐๗๗๖๕๑ ถึงเลขที่ ๐๗๗๗๐๐ ไม่มีเลขที่ ๐๑๒๔๓๐ และมีได้จำหน่ายให้แก่โรงเรียนเทคนิคมรดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ ดังนั้น ใบ รบ. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ ๐๑๒๔๓๐ ที่ผู้ถูกร้องนำไปสมัครศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมนั้น จึงมิได้ผลิตและจำหน่ายโดยองค์การค้ำของคุรุสภา

นอกจากนั้น ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหนังสือลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๒ ซึ่งแจ้งสรุปว่า กระทรวงศึกษาธิการมีความเห็นว่า น่าเชื่อว่า ใบบ. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ สช^๑ ๐๑๒๔๓๐ ที่ผู้ถูกร้องนำไปใช้สมัครเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมเป็นเอกสารปลอม เลขวิชาการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีหนังสือลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๒ ซึ่งแจ้งสรุปว่า โรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ ได้เลิกกิจการไปแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๗ และได้ส่งมอบเอกสารให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเก็บรักษาไว้ ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ ซึ่งจากการตรวจสอบหลักฐานการศึกษาที่โรงเรียนดังกล่าวส่งมอบ ไม่ปรากฏชื่อผู้ถูกร้อง และผู้อำนวยการองค์การค้ำของคुरुสภา มีหนังสือลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๒ ซึ่งแจ้งสรุปว่า ยืนยันผลการตรวจสอบการจัดขาย ใบบ. ปวท. ได้ขาย ใบบ. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ ให้แก่โรงเรียนเกษมโปลีเทคนิค และเลขที่ถูกต้องของชุดที่ ๑๕๕๔ คือ เลขที่ ๐๗๗๖๕๑-๐๗๗๗๐๐ ไม่ใช่เลขที่ ๐๑๒๔๓๐ เพราะ ใบบ. ๑ ปวท. ๑ เล่ม มี ๕๐ แผ่น ชุดที่เลขที่จะต่อเนื่องกันทุกเล่ม

ผู้ถูกร้องนำสืบแต่เพียงว่า ผู้ถูกร้อง เรียนและจบจากโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ และใบบ. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ ๐๑๒๔๓๐ ที่ผู้ถูกร้องนำไปสมัครศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมนั้น โรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจเป็นผู้ออกให้ ส่วนใบบ. ปวท. ดังกล่าว โรงเรียนจะมีที่มาอย่างไรนั้น ผู้ถูกร้องไม่ทราบ เป็นเรื่องของทางโรงเรียนที่จัดหามาเอง และผู้แทนมหาวิทยาลัยศรีปทุมเบิกความรับรองว่า เมื่อผู้ถูกร้องนำใบบ. ๑ ปวท. ดังกล่าวมาสมัครเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม ทางมหาวิทยาลัยได้ตรวจสอบใบบ. ๑ ปวท. ดังกล่าวแล้ว ซึ่งโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจได้ตอบยืนยันว่าใบบ. ๑ ปวท. ของผู้ถูกร้องเป็นเอกสารที่ถูกต้อง

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ใบบ. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ ๐๑๒๔๓๐ มิได้ซื้อจากองค์การค้ำของคुरुสภา จึงเป็นใบบ. ๑ ปวท. ที่ไม่ถูกต้อง และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนยืนยันว่าจากเอกสารทั้งหมดของโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจได้ส่งมอบให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเมื่อโรงเรียนเลิกกิจการนั้นไม่มีชื่อผู้ถูกร้องเป็นนักเรียนหรือผู้จบการศึกษาจากโรงเรียนดังกล่าว คดีจึงฟังได้ว่าผู้ถูกร้องไม่ได้จบการศึกษาระดับ ปวท. จากโรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ

ปัญหาว่าผู้ถูกร้องจบมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือไม่ ในประเด็นนี้ผู้ถูกร้องอ้างว่า ผู้ถูกร้องจบมัธยมศึกษาตอนปลายโดยระบบการศึกษาสำหรับบุคคลภายนอก และใบบ. ๑ ปวท. ชุดที่ ๑๕๕๔ เลขที่ ๐๑๒๔๓๐ ของผู้ถูกร้องที่นำไปใช้ศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยศรีปทุมนั้น แจ้งว่าก่อนที่ผู้ถูกร้องจะมาเรียนที่โรงเรียนเทคนิคมารดานุเคราะห์บริหารธุรกิจ

ผู้ถูกร้องจบจากโรงเรียน “กศน. ประเภทบุคคลภายนอกจังหวัดกรุงเทพมหานคร” นายทวีศักดิ์ วิเศษฐ์ภูงกูร ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ๑ สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน นายพิชิต แสงลอย ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน และนายสมชัย พูนทอง นักวิชาการ ๗ กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งทั้ง ๓ คน มีหน้าที่ดูแลและจัดการควบคุมการประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกโรงเรียน ประเภทบุคคลภายนอกของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เบิกความยืนยันสอดคล้องต้องกันว่า หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกนั้น จะต้องใช้ชื่อว่าหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน ประเภทบุคคลภายนอกแล้วต่อท้ายด้วยชื่อของโรงเรียนที่หน่วยจัดการศึกษานั้นตั้งอยู่ เช่น “หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกสวนกุหลาบวิทยาลัย” และจากการตรวจสอบแล้วไม่มีสถานศึกษาชื่อ “กศน. ประเภทบุคคลภายนอกจังหวัดกรุงเทพมหานคร” และได้ตรวจสอบผู้จบหลักสูตรของผู้เรียนประเภทบุคคลภายนอกตามทะเบียนคุมประกาศนียบัตรที่มีอยู่จำนวน ๑๕ เล่ม คือตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ถึง ปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ไม่มีชื่อผู้ถูกร้องในเอกสารทั้งหมด แสดงว่าผู้ถูกร้อง มิได้จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากระบบการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก

คดีจึงฟังได้ว่าไม่มีสถานศึกษาชื่อ “กศน. ประเภทบุคคลภายนอกจังหวัดกรุงเทพมหานคร” ซึ่งผู้ถูกร้องอ้างว่าจบมัธยมศึกษาตอนปลายจากสถานศึกษาดังกล่าว ดังนั้น จึงฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกร้อง จบมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อผู้ถูกร้องมิได้จบมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และไม่จบ ปวท. เช่นนี้ ผู้ถูกร้องจึงขาดคุณสมบัติที่จะสมัครเข้าเรียนเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุมได้ เพราะ “ระเบียบมหาวิทยาลัยศรีปทุมว่าด้วย ระบบการศึกษาและการวัดผลการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง อนุปริญญาและปริญญาบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๓๓” ข้อ ๖ ระบุว่า การเข้าเป็นนักศึกษาจะต้องมีวุฒิการศึกษาดังนี้

๑. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือประกาศนียบัตรอื่น ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่า

๒. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรือชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) หรืออนุปริญญาหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาในประเทศหรือต่างประเทศ ซึ่งรัฐบาลรับรอง

ดังนั้น แม้ว่าผู้ถูกร้องจะจบปริญญาตรีคณะนิติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีปทุม การจบปริญญาตรีของผู้ถูกร้องย่อมไม่สมบูรณ์ ไม่อาจนำมาอ้างอิงได้ จึงไม่ถือว่าผู้ถูกร้องจบชั้นปริญญาตรี ดังนั้น เมื่อผู้ถูกร้องเป็นบุตรคนต่างด้าวและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๓๘ และเป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ และ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นเวลาที่ ผู้ถูกร้องลงสมัครรับเลือกตั้งทั้งสองครั้ง ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑๑ (๑) ว่าผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น ต้องมีสัญชาติไทยโดยการเกิด และถ้ามีบิดาเป็นคนต่างด้าวจะต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย ซึ่งขณะนั้น คือ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๕ บัญญัติว่า “บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าวจะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้ด้วย คือ

(๑) เป็นผู้ได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนตามกำหนดเวลาและสอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือตามแผนการศึกษาของชาติหรือได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาอื่นในประเทศ ตามกำหนดเวลาโดยตลอดไม่ว่าจะอยู่ในหรือนอกระบบโรงเรียน จนมีความรู้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่าหรือรับรองว่าเทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือตามแผนการศึกษาของชาติ

(๒) ได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาชั้นสูงในประเทศตามหลักสูตรจนเป็นผู้สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่า”

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยแล้วว่า ผู้ถูกร้องไม่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และไม่ใช่ผู้ที่สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่า เช่นนี้ ผู้ถูกร้องจึงขาดคุณสมบัติที่จะสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แม้ผู้ถูกร้องจะได้รับเลือกตั้งทั้งปี พ.ศ. ๒๕๓๘ และปี พ.ศ. ๒๕๓๙ การได้รับเลือกตั้งทั้งสองครั้งก็ไม่สมบูรณ์ตกเป็นโมฆะ

ด้วยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมา ถือนายชาญชัย อิสระเสนารักษ์ ผู้ถูกร้องไม่เคยได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก ส่วนคำขออื่นให้ยก

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ